

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Освітня програма
«Спеціальна освіта»

Спеціалізація Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри професійної освіти
та інноваційних технологій
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Спеціальна психологія
Освітня програма	Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	Логопедія
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	2 / 3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 22 год. Семінарські заняття – 20 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=190&id_cou=8130

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу:

Дисципліна «Спеціальна психологія» вивчає психофізіологічні особливості аномальних дітей, закономірності їх виховання і навчання.

Спеціальна психологія є розділом психологічної науки про закономірності розвитку, виховання, навчання і підготовки до соціальної адаптації та реабілітації різних категорій дітей з проблемами в розвитку.

Предметом вивчення спеціальної психології як галузі наукового пізнання є діти з проблемами в розвитку і проблеми їх навчання і виховання.

Спеціальна психологія – розділ психології, який вивчає закономірності розладу психічної діяльності і властивостей особистості у разі виникнення психічних порушень. Її значення полягає в можливості глибшого пізнання закономірностей функціонування і розвитку нормальної психіки, вивчення психічного здоров'я, а також факторів, які активізують чи гальмують розвиток особистості в ході її онтогенезу і соціогенезу.

Метою курсу «Спеціальна психологія» є ознайомити студентів з основними відхиленнями у розвитку психічної діяльності людини, розвивати в них вміння робити психологічний аналіз складних ситуацій взаємодії з особами, які мають відхилення у психічному розвитку; формування у студентів знань про психофізіологічні особливості аномального розвитку людини.

Цілі курсу:

- 1) засвоєння базових понять, що відображають зміст спеціальної психології;
- 2) освоєння студентами знань відносно аналізу закономірностей розладу психіки, зокрема змін особистості людини з порушеннями;
- 3) сформувати у студентів уявлення про закономірності розладу психічної діяльності і властивостей особистості порівняно із закономірностями формування і протікання психічних процесів у нормі; закономірності аномальної відображувальної діяльності мозку;
- 4) ознайомити студентів з провідними течіями, напрямками, теоретичними і концептуальними підходами до спеціальної психології; системою концептуальних і теоретичних положень спеціальної психології, що утворюють основу практичної діяльності психолога;
- 5) психологічна діагностика порушень психіки для уточнення діагнозу, проведення навчальної, трудової, судової, військової експертизи.

Компетентності (відповідно до матриці ОП):

Програмні результати навчання (відповідно до матриці ОП):

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Спеціальна психологія як наука: нормальний та аномальний розвиток	Поняття про спеціальній психології як невід'ємну частину психологічної науки. Основні категорії спеціальній психології. Завдання та значення спеціальній психології. Психічна патологія як предмет дослідження спеціальній психології. Зв'язок спеціальній психології з іншими галузями наукового знання та практики. Принципи досліджень у спеціальній психології. Методи дослідження в спеціальній психології.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування
2.	Тема 2. Історія поглядів на причини психічних порушень та аномального розвитку людини	Загальна історія розвитку поглядів на психічні порушення та аномалії у розвитку. Погляд первісних людей на психічні порушення та її лікування. Погляди на патологію та її лікування в античні часи. Середньовічні уявлення про психічні порушення та її лікування віки: повернення демонології. Ренесанс і створення притулків для людей з аномаліями у розвитку та порушеннями психіки. Моральне лікування аномалій психічного XVIII-XIX століть. Початок наукового вивчення проблем психічного розвитку та порушень діяльності психіки у XX столітті. Історія розвитку поглядів на причини психічних порушень та аномального розвитку людини в Україні. Становлення спеціальній психології як науки про психічні та фізичні недоліки у дорослих та дітей. Біопсихосоціальна модель допомоги.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
3.	Тема 3. Огляд найбільш поширених психічних розладів	Психози (маячіння, галюцинації, рухові розлади, афективні порушення). Невроз та неврозоподібні стани. Епілепсія як хронічне психічне захворювання. Шизофренія як ендогенний процесуальний психопатичний розлад. Психопатія як стан стійкої психічної дисгармонії особистості. Алкоголізм як психофізична залежність.	Опрацювати відповідні наукові джерела, пройти тестування, семінарське заняття.

		Наркоманія як патологічна пристрасть до психоактивних речовин.	
4.	Тема 4. Порушення психічних процесів	Розлади відчуття та їх характеристика. Розлади сприймання та їх характеристика. Розлади уваги та їх характеристика. Розлади пам'яті та їх характеристика. Розлади мислення та їх характеристика.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
5.	Тема 5. Порушення психічного розвитку в немовлячому та ранньому віці	Психологічні особливості нормативного розвитку дітей немовлячого та раннього віку. Поняття депривації. Види та форми депривації у ранньому віці. Порушення психічного розвитку у дітей немовлячого та раннього віку.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
6.	Тема 6. Порушення психічного розвитку в дошкільному та молодшому шкільному віці	Психологічні особливості нормативного розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Порушення психічного розвитку у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
7.	Тема 7. Порушення психічного розвитку в підлітковому віці	Психологічні особливості нормативного розвитку дітей підліткового віку. Порушення психічного розвитку у дітей підліткового віку.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування
8.	Тема 8. Психологія дітей із слуховими порушеннями	Класифікація порушень слуху. Причини порушень слуху. Особливості розвитку пізнавальних процесів при різних вадах слуху. Роль мови в компенсації порушень слуху. Розвиток пізнавальних процесів у дітей з вадами слуху. Особливості самооцінки у дітей, підлітків і дорослих людей з порушеним слухом.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування
9.	Тема 9. Психологія дітей із зоровими порушеннями	Класифікація порушень зору. Вплив порушення зору на становлення особистості. Особливості розвитку пізнавальних процесів при різних порушеннях зору. Роль мовлення в компенсації порушень зору. Розвиток і використання залишкового зору. Труднощі просторової орієнтації сліпих і слабозорих. Роль різних аналізаторів в орієнтації сліпих. Завдання психологічної реабілітації осіб з порушенням зору.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
10.	Тема 10.	Причини виникнення розумової відсталості. Ступені розумової відсталості. Особливості пізнавального	Опрацювати відповідні

	Психологія дітей з розумовою відсталістю	розвитку при розумовій відсталості. Труднощі соціалізації дітей з розумовою відсталістю.	наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
11.	Тема 11. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку	Причини виникнення затримки психічного розвитку. Особливості пізнавального розвитку дітей із ЗПР. Психологічна основа корекції розумової відсталості. Основні засоби корекційної роботи.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
12.	Тема 12. Психологія дітей з мовними порушеннями	Визначення, види і функції мови. Причини виникнення мовних порушень. Класифікація мовних порушень. Види дислалії, алалії і афазії, заїкання. Особливості формування особистості дітей з мовними порушеннями.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
13.	Тема 13. Психологія дітей з розладами спектру аутизму (РСА)	Поняття про розладами спектру аутизму (РСА). Визначте когнітивні особливості дітей з розладами спектру аутизму (РСА). Відмінності синдрому Аспергера. Комунікативний розвиток дітей з різними видами розладів спектру аутизму (РСА). Розлади спектру аутизму (РСА) і алалія: відмінності. Методи психокорекції і психотерапії дітей з розладами спектру аутизму (РСА).	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.
14.	Тема 14. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем	Визначення поняття «Дитячий церебральний параліч». Суть порушення. Характеристика різних форм ДЦП. Особливості розвитку пізнавальних процесів при ДЦП. Особливості розвитку мовлення у дітей з ДЦП. Основні цілі й принципи психолого-педагогічної корекції відхилень при ДЦП.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорення на семінарі, пройти тестування.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Семінарське / практичні заняття	30
Самостійна робота	6
Індивідуальне завдання	4
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		2		2				2		1		1			10
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5		5						30
Самостійна р-та									3					3				6
Індивідуальні завдання																4		4
Екзамен/Залік																	50	50
Всього за тиж-нь	1	5	1	5	2	5	2	5	3	5	2	5	1	3	1	4	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, ІТ-технології
Література:	
І. Спеціальна психологія як наука: нормальний та аномальний розвиток	
1. Мамайчук І. І. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. – СПб.: Речь, 2008. – 220 с.	
2. Мицько В.М., Безп'ята М.М. Психолого-педагогічні умови упровадження інклюзивного навчання в діяльність закладу дошкільної освіти // <i>Теорія і практика сучасної психології: Збірник наукових праць</i> . Випуск № 1. Том 3. – Запоріжжя, Класичний приватний університет, 2020. – С. 153-156.	
3. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480с.	
4. Синьов В. М., Матвеева М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.	
5. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.	
6. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.	
7. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.	
8. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвеевої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.	
9. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвеевої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.	
10. Шаповал І. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.	
II. Історія поглядів на причини психічних порушень та аномального розвитку людини	
11. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003. – С. 3-18.	
12. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 25-38.	
13. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 3-10.	
14. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480 с.	
15. Синьов В. М., Матвеева М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.	
16. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.	
17. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.	
18. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.:	

Академия, 2005. – 464 с.

19. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
20. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
21. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.
22. “The Biopsychosocial Model Approach” (PDF). Rochester University. Rochester University. Retrieved 18 April 2019. <https://www.urmc.rochester.edu/medialibraries/urmcmedia/education/md/documents/biopsychosocial-model-approach.pdf>;
23. Engel GL. The need for a new medical model: A challenge for biomedicine. Science 1977; 196:129-36. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/847460/>;
24. Deacon BJ. The biomedical model of mental disorder: A critical analysis of its validity, utility, and effects on psychotherapy research. Clin Psychol Rev 2013; 33:846-61;
25. Engel GL. The need for a new medical model: A challenge for biomedicine. Science 1977; 196:129-36. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/847460/>;
26. Gatchel RJ, Oordt MS. Clinical health psychology and primary care: Practical advice and clinical guidance for successful collaboration. Washington DC: American Psychological Association, 2012;
27. Truglio J, Graziano M, Vedanthan R, Hahn S, Rios C, Hendel – Paterson B, et al. Global Health and Primary care; Increasing Burden of Chronic Diseases and Need for Integrated Training. Mt Sinai J Med 2012; 79:464-74;
28. Lane RD. Is it possible to bridge the Biopsychosocial and Biomedical models? Biopsychosoc Med 2014; 8:3.
29. Аймедов, К. В. Біопсихосоціальна модель допомоги у клінічній практиці: Цикл наукових праць / К. В. Аймедов. - Одеса : Прес-кур'єр, 2016. - 175 с.

III. Огляд найбільш поширених психічних розладів

31. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003. – С. 53-109.
32. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 223-273.
33. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 67-105.
34. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480 с.
35. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
36. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
37. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
38. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
39. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
40. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
41. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

IV. Порухення психічних процесів

42. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003. – С. 133-195.
43. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 275-304.
44. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 107-143.
45. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480с.
46. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
47. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
48. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.

49. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
50. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
51. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
52. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

V. Порушення психічного розвитку в немовлячому та ранньому віці

53. Мицько В.М. Психологічна феноменологія материнської депривації // Дослідження різних напрямів розвитку психології та педагогіки: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (15–16 листопада 2019 р., м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. Ч. 1. С. 64-68.
54. Мицько В.М., Сидорик Ю.Р., Когутяк Н.М. Тривожність як наслідок материнської депривації у дітей молодшого шкільного віку *Теорія і практика сучасної психології: Збірник наукових праць*. Випуск № 2. – Запоріжжя, Класичний приватний університет, 2020. – С. 153-156.
55. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480с.
56. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
57. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
58. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
59. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
60. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
61. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
62. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

VI. Порушення психічного розвитку в дошкільному та молодшому шкільному віці

63. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480 с.
64. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
65. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
66. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
67. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
68. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
69. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
70. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

VII. Порушення психічного розвитку в підлітковому віці

71. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480 с.
72. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
73. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
74. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
75. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.:

Академия, 2005. – 464 с.

76. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
77. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
78. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

VIII. Психологія дітей із слуховими порушеннями

79. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003.
80. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 25-38.
81. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 3-10.
82. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480 с.
83. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталого дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
84. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
85. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
86. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
87. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
88. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
89. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

IX. Психологія дітей із зоровими порушеннями

90. Григорьева Л. П., Сташевский С. В. Основные методы развития зрительного восприятия у детей с нарушением зрения. — М., 1990.
91. Ермаков В.П., Якунин Г.А. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушением зрения — М., 1990.
92. Липвака Г. Психология слепых и слабовидящих. — СПб., 1998.
93. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003. – С. 3-18.
94. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 25-38.
95. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 3-10.
96. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480 с.
97. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталого дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
98. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
99. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
100. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
101. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
102. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
103. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

X. Психологія дітей з розумовою відсталістю

104. Маллер А. Р., Цикото Г. В., Обучение, воспитание и трудовая подготовка детей с глубоким нарушением интеллекта. – М., 1998.

105. Олигофренопедагогика / Под ред. Б. П. Пузанова. – М., 2000.
106. Рубинштейн С. Я. Психология умственно отсталого школьника. — М., 1986. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003. – С. 3-18.
107. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 25-38.
108. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 3-10.
109. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480 с.
110. Синьов В. М., Матвеева М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
111. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
112. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
113. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
114. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвеевої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
115. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвеевої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
116. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

XI. Психологія дітей із затримкою психічного розвитку

117. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003. – С. 78-113.
118. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 325-338.
119. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 123-170.
120. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480с.
121. Синьов В. М., Матвеева М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
122. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
123. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
124. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
125. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвеевої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
126. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвеевої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
127. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

XII. Психологія дітей з мовними порушеннями

128. Белякова Л. И., Дьякова Е. А. Логопедия. Заикание. – М., 1998.
129. Мастюкова Е.М. Основы клинической типологии и медицинской коррекции общего недоразвития речи у дошкольников: Теория и практика коррекционного обучения дошкольников с речевыми нарушениями. — М., 1991.
130. Кантарева Н. Диагностика умственного развития детей с речевыми нарушениями дошкольного возраста. София, ЛЦ Ромел, 2003.
131. Цветкова Л. С. Нейропсихология счета, письма и чтения: нарушение и восстановление. Москва-Воронеж, 2004.
132. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003.
133. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 25-38.
134. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 3-10.
135. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480с.
136. Синьов В. М., Матвеева М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
137. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.

138. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
139. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
140. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
141. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
142. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

ХІІІ. Психологія дітей з розладами спектру аутизму (РСА)

143. Когутяк Н.М. Психологія аутичної дитини : монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 285 с.
144. Когутяк Н. М., Мицько В. М. Поведінкові індикатори уваги до емоцій у дітей із розладами спектру аутизму. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»: науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2020. № 11. С. 126–130.
145. Детский аутизм: Хрестоматія / Сост. Л.М. Шипицына. — СПб., 2001.
146. Лебединская К. С, Никольская О. Н. Диагностика раннего детского аутизма. М., 1991.
147. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003.
148. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 325-338.
149. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 63-80.
150. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480 с.
151. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
152. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
153. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
154. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
155. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
156. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
157. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

ХІV. Психологія дітей з дитячим церебральним паралічем

158. Ипполитова М.В., Бабенкова Р. Д., Мاستюкова Е.М. Воспитание детей с церебральными параличами в семье. — М., 1993.
159. Левченко И Ю., Приходько О. Г. Технологии обучения и воспитания детей с нарушениями опорно-двигательного аппарата. — М, 2000.
160. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Академия, 2003.
161. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – С. 25-38.
162. Кузнецов В.М., Чернявський В.М. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 1993. – С. 3-10.
163. Основы специальной психологии / под ред. Л. В. Кузнецовой. – М.: «Академия», 2002. – 480с.
164. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини: підручник. – К.: Знання, 2008. – 360 с.
165. Сорокин В. М. Специальная психология. – СПб.: Речь, 2004. – 216 с.
166. Сорокин В. М., Кокоренко В. Л. Практикум по специальной психологии / Под ред. Л. М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 122 с.
167. Специальная психология / Под ред. В. И. Лубовского, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева. – М.: Академия, 2005. – 464 с.
168. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 1. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 1999. – 158 с.
169. Спеціальна психологія: тексти. – Ч. 2. / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. –

Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний ун-т, 2001. – 142 с.
170. Шаповал И. А. Специальная психология: учебное пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 224 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 104 тел. (0342) 54-12-35 https://kpoit.pnu.edu.ua kpoit@pnu.edu.ua
Викладач	Мицько Володимир Мирославович кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація	+380973323135 volodymyr.mytsko@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок</p>

	<p>організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Викладач

Мицько В.М.